

1. Η ΚΟΥΒΑ 62 ΔΙΔΑΣΚΕΙ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 25/10/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 25/10/2022

Σελίδα: 10

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Η «Κούβα '62» διδάσκει

Τις ημέρες ακριβώς αυτές συμπληρώνονται εξήντα χρόνια (16-29 Οκτωβρίου 1962) από την κρίση των πυραύλων στην Κούβα. Όταν οι δύο υπερδυνάμεις της εποχής, ΗΠΑ και Σοβιετική Ένωση (ΕΣΣΔ), έφθασαν στο κείλος του πυρηνικού πολέμου με τις πλέον ολέθριες συνέπειες για όλη την ανθρωπότητα. Για την οριακή αυτή στιγμή στην ιστορία έχουν γραφτεί άπειρες αναλύσεις. Έχουν συζητηθεί όλες οι πτυχές, στρατηγικές, ανθρωπίνες, ψυχολογικές, διαδικαστικές. Έχουν διατυπωθεί θεωρίες και δόγματα. Η εμπειρία της «κρίσης της Κούβας» διαμόρφωσε την «πυρηνική στρατηγική» για τα εξήντα χρόνια που ακολούθησαν και που σήμερα απειλεί να ανατρέψει ο πρόεδρος Πούτιν με τις άφρονες απειλές του για χρήση (τακτικών) πυρηνικών όπλων στον πόλεμό του στην Ουκρανία.

Από τη διαχείριση όμως της κρίσης της Κούβας προκύπτουν ορισμένα διδάγματα χρήσιμα για κάθε κρίση και κάθε κατάσταση στα όρια της πολεμικής αναμέτρησης, όπως λ.χ. για την κατάσταση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις σήμερα. Ένα πρώτο ενδιαφέρον δίδαγμα προκύπτει από την προσέγγιση και λογική που είχε ο Τζ. Κένεντι για την κρίση. Όπως γράφει ο R. Cooper στο πρόσφατο βιβλίο του «*The Ambassadors*» (Λονδίνο, 2021), ο Κένεντι ακολουθούσε τη συμβουλή του μεγάλου στρατιωτικού ιστορικού Basil Liddel Hart (που είχε καταχωρίσει στο προσωπικό του σημειωματάριο) και που έλεγε: «Να κρατάς πάντα την ψυχραιμία σου. Να έχεις απεριόριστη υπομονή. Να μη στριμώχνεις στη γωνία τον αντίπαλό σου. Αντίθετα να τον βοηθάς να διασώσει τα προσχήματα (to save his face). Μπες στα παπούτσια του». Και το ακόμη περισσότερο σημαντικό: «Απόφυγε όπως ο διάβολος το λιβάδι την αντίληψη, την αυταρέσκεια ότι για όλα έχεις το απόλυτο δίκιο και την ηθική υπεροχή. Τίποτα δεν οδηγεί περισσότερο στην τύφλωση (self-blinding)». Εδώ όντως έχουμε μια σοφή συμβουλή ιδιαίτερα χρήσιμη για τα Ελληνοτουρκικά. Η Τουρκία με τον αναθεωρητισμό-επεκτατισμό της έχει όντως διατυπώσει τις πλέον ακραίες, εξωφρενικές, έκνομες, απαράδεκτες θέσεις και αιτιάσεις εις βάρος της Ελλάδας. Συμπεριφορά επικίνδυνη και καταδικαστέα. Αλλά από την άλλη μεριά η Αθήνα εμφανίζεται να έχει ενστερνισθεί πλήρως την αντίληψη της απόλυτης ηθικής υπεροχής και καθολικής ευθυγράμμισης με το διεθνές δίκαιο χωρίς ελάχιστη παρέκκλιση. Και έχει περάσει αυτή την αντίληψη και στην κοινή γνώμη. Ενώ τα πράγματα δεν είναι πάντοτε τόσο απόλυτα, μαύρο - άσπρο, με αποτέλεσμα να καταλήγουν σε μωπικές συμπεριφορές σύμφωνα με τον Liddel Hart.

Το δεύτερο δίδαγμα από την κρίση της Κούβας είναι ότι ακόμη και στις πλέον ακραίες στιγμές, «όταν το δάχτυλο ήταν στο κουμπί εκτόξευσης των πυρηνικών όπλων», λειτουργούσαν δίαυλοι επικοινωνίας μεταξύ Ουάσινγκτον και Μόσχας. Το έγραψε πρόσφατα και ο Γκ. Ράχμαν στους *Financial Times*. Ο διάλογος μεταξύ των δύο πλευρών ουδέποτε διακόπηκε. Αλλά και σήμερα, σε περίοδο ακραίας έντασης λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, οι υπουργοί Άμυνας ΗΠΑ και Ρωσίας μίλησαν την περασμένη εβδομάδα στο κόκκινο τηλέφωνο. Ο πρόεδρος Ερντογάν ωστόσο επέλεξε να διακόψει κάθε δίαυλο επικοινωνίας με την Αθήνα! Και από την πλευρά της η Αθήνα αγνοεί τις προτάσεις διαλόγου του Χουλουσί Ακάρ απορρίπτοντας ακόμη και προτάσεις ανθρώπινης συνεύρεσης με διάφορα επιχειρήματα. Αλλά μπορούμε να έχουμε διάλογο νέτα σκέτα ούτε με τους όρους ούτε στα μέτρα της Τουρκίας. Έχουμε επαρκέστες διπλωματικές δεξιότητες για να τον οριοθετήσουμε στην προσέγγισή μας.

Μια ανάγνωση (του χειρισμού) της κρίσης της Κούβας θα ήταν χρήσιμη για όλους...

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ. Τελευταίο Βιβλίο του: *Επιτεύγματα και Στρατηγικά Λάθη της Εξωτερικής Πολιτικής της Μεταπολίτευσης* (Θεμέλιο).